

מקורות לשיעור: פוסקים נגד קבלה

מאת הרב נפתלי צבי ווייס

– חוה"מ סוכות תש"פ –

שולחן ערוך אדה"ז אורח חיים סימן כה סעיף כה

כל דבר שבעלי הקבלה והזוהר חולקים עם הגמרא או הפוסקים הנמשכים אחר הגמרא הלך אחר הגמרא או הפוסקים הנמשכים אחריה ומכל מקום אם בעלי הקבלה מהמירים יש להחמיר ג"כ אבל אין לנו יכולים לכופ את הצבור להחמיר וכן כל דבר שלא הוזכר כלל בגמרא ופוסקים אף על פי שנזכר בקבלה אין לנו יכולים לכופ את הצבור לנהוג כן:

שו"ת חכם צבי סימן לו

להלאנדייא אייר התס"ו ליצירה

שנים שבאו לבית הכנסת בשעה שהחזן אומר פסוקי דומרה האחד דילג בפסד"ו על דרך האמור בפוסקים ז"ל כדי להתפלל עם הקהל והשני התחיל מתחלת ברכות השחר והיה משבח ואומר על הסדר ולא התפלל עם הקהל באומרו שכך היה דעת הרשב"י בס' הזוהר פ' במדבר ילמדנו רבינו הי מינייהו עדיף:

תשובה אין מדברי הרשב"י ראייה למי שאיחר ובא בשעה שהצבור מתפללין כי הוא לא דיבר אלא בטעם וכוונת הסדר המסודר לנו מפי אנשי כנסת הגדולה וחכמי התלמוד בעצם וראשונה ולכתחילה הכי עבדין וכבר ביארו לנו ביותר תלמידי הרב האלקי כמוה"ר יצחק אשכנזי ארבעת רבעיהם כנגד ארבעה חילוקי עולמות הלא בספרתם אבל כ"ז אינו עניין למתאחר דודאי כ"ע מודו דמפי עדיף לדלג כדי להתפלל עם הציבור וגם רשב"י מחבב מאוד תפלת הציבור בס' הזוהר ואומר שהיא מוקבלת בגונון סגיאין (עיין לשונו זוהר בראשית דף קס"ז ע"ב על פסוק ויבואו המלאכים) מקומרת מור ולבונה מכל אבקת רוכל וא"כ כשם שמכה מאמרי תלמודנו האומרי' שתפלת הרבים מקובלת הכריחו הראשונים והאחרונים ז"ל שטוב לדלג פסד"ו כדי להתפלל עם הציבור אותו ההכרח בעצמו הוא בדברי הרשב"י ז"ל וצריך אני להודיע לשואל שאפי' אם היו דברי הזוהר היפך מהפוסקים ל"ה לנו להגיה דברי הפוסקים בשביל דברים האמורים בסתרי תורה כי אין לנו בדינים והוראות עסק בנסתרות זולתי במקום שיש מחלוקת בין הפוסקים אז נכון לסמוך על הכרעת הזוהר וכן כתב הרב הגדול מוהר"ר דוד בן זמרא בתשו' ל"ו וז"ל ובכל מקום שנמצא דברי הקבלה חולקי' על הגמ' הלך אחר הגמ' והפוסקים ובכל מקום שאינו חולק כגון בכה"ג שלא נזכר בגמ' וגם בפוסקים אני ראיתי לסמוך על דברי הקבלה עכ"ל ובתשובה א' כתב וכיון שהיא פלוגתא (רצה לומר בין הפוסקים) דברי הקבלה יכריעו עכ"ל הרי שאם לא היתה פלוגתא בין הפוסקים דברי הקבלה לא יכריעו ההיפך וזה יסוד תורתנו הקדושה שאם לא כן נתת תורת כל או"א בידו לילך אחר הכנתו בספר הזוהר הטובה היא אם רעה ובעונותינו שרבו זה סיבה לפרצות גדולות אשר עיני ראו ולא זר כמה אנשים עברו תורות חלפו חק בהסמכם על דברי הזוהר או ברעיא מהימנא לפי דעתם המזוהמת בפירוש דברי הזוהר או ברעיא מהימנא וחם להו לבעלי הזוהר והרעיא מהימנא מעלות על דעתם הדברים ההמה ול"ה מן הצורך להעלות דבר זה על ספר אלא להוציא מלבן של המתחכמים להורות היפך דעת רבותינו הפוסקים ז"ל על משענת קנה חכמת הזוה"ק אשר דבריו סתומים וחתומים באלף עיוקאין כל קביל די רוח יתירא בהו לומר כי הם ירדו לסוף דעתו וכל רז לא אניס להו וד' הטוב יכפר בעד הנראה לעניות דעתי כו"ח פה אלטונא יע"א יום ג' ל"ה למספר בני צבי בכמוה"ר יעקב זלה"ה אשכנזי ס"מ:

(עה) **כתב** הכנה"ג בכללי הפוסקים אוח א' ח"ל כל
 דבר שלא הוזכר לא בגמרא ובבבלי ולא בגמ'
 ירושלמי ולא דברו בהם הפוסקים אשר מפיהם אנחנו חיים
 ועליהם אנו סימכים בכל דבר אעפ"י שנענו הקבלה דברו
 בו אין אנו יכולים להכריח בו למי שאינם נוהגים כדברי
 הקבלה, הראים ז"ל ח"א, והרדב"ז ז"ל בהשגחה ח"א סי'
 ח' ולי' ות"פ ופ' כחב כל מקום שהמלא הקבלה חולקה
 עם הגמרא הלך אחר הגמרא והפוסקים ואם אין מנה
 בגמרי ובפוסקים הלך אחר הקבלה. וכ"כ בס' יוחסין. וכן
 כחב כרי' סלוי ז"ל בהשגחה סי' מ"א בשם הרי"ם סלוי ז"ל
 דכל שהזכיר אינו חולק עם הגמרא נקטינן כוותיה. ולא
 פליגי על הראים ז"ל דהנך רבוחא מדברים בהכנה"ג שינהג
 האדם בעלמא ובראים ז"ל מדבר במי שאינו רואה לנכונ
 כדברי הקבלה שאין מכריחין אותו עכ"ל. והב"ד מ"א ז"ל
 סק"ד ושי"ן דף ז' פ"ג ועוד מן האחרונים. מיהו מרן ז"ל
 צ"י סי' קמ"א ברין העילכ לס"ח א"ס לריך לקרוח כחב
 ח"ל מאחר שלא מנה זה בחלמוד בהדיא לא שנקינן דברו
 הזכיר מפני דברי הפוסקים יעו"ש. וכ"כ בב"י סי' ס"י ל"א
 יעו"ש. וכ"כ הרב משאח בנימן ז"ל סי' ס"ב דף ז"ן ע"א
 ח"ל סדרך השני לילך אחר רוב בנין ומנין הרי לפיך סי'
 הזכיר שהוא שקול יותר מכל המחברים שאחר החימה
 החלמוד ואם יהיו כל המחברים בקף מאזניים אחד וסי'
 הזכיר לבדו יעלה בקף שניה מכריע הוא א"ח כולם ושרי
 עדיף מרוב בנין וכמ"ש צ"י דאזלינן בחר הזכיר נגד שאר
 המחברים עכ"ל. והב"ד הרב החסיד מוכריע ריקי ז"ל בס'
 אדרת אליהו בקונטרס הפילין דמארי עלמא דפי' ע"ב. וכן
 הרב בית דינו של שלמה ז"ל בא"ח סי' י"ב עמד בכלל זה
 וכו"א דברי מר"ן ז"ל צ"י ס"ח וגם דברי הרב משאח בנימן
 ס"ח וחמס על מרן החביב ז"ל בכלליו שלא הזכיר דברו מרן
 ז"ל צ"י סללו שנראין מתנגדין לדברי הראים והרדב"ז ז"ל
 וכחב דגם מדברי מסר"ש סלוי וסי' יוחסין משמע דכ"י ס"ל
 כדברי הרב צ"י ז"ל ואיך כחב דלא פליגי יעו"ש. אמנם הרב
 בדרכי משה שם בס"י קמ"א אוח ב' חלק על מרן ז"ל וכחב
 ח"ל ואין לזוז מדברי הפוסקים ואף א"ס היו דברי הזכיר
 הילקים עליהם דלא כצ"י וכו' עכ"ל. והב"ד הדרישה |ומשמע
 דהני ס"ל יעו"ש. ועיין פתה"ד אוח ס' שכו"א כל דברי
 הפוסקים הנ"ל יעו"ש. ועיין דברי מנחם אוח סי' בהגב"י
 שכחב בשם ח"ן דבמקום שיש פלוגתא בין כפ"י דברי קבלה
 יכריע ע"י"ש. נמצא לפ"ז דהרדב"ז והרא"ם ימורים ז"ל ס"ל

דנקטינן כפוסקים נגד הזכרה, אבל מרן ומהר"ש כליו וס' יוחסין וסרצ משאח בנימין ז"ל ס"ל דנקטינן כדברי הז"הר והמקובלים נגד הפוסקים בכל דבר שלא נחבאר ^{בפני} צ"היא בחלמוד, ומשמע דאפילו בדבר שיש בו ספק ברכות כל שלא נזכר צ"היא בחלמוד נקטינן כדברי המקובלים נגד דברי הפוסקים ולא אמרינן סב"ל. וכ"כ כצרכ"י ס"י מ"ו אות י"א בענין ברכה הנוחן ליעף כח שלא נזכר בחלמוד כמבואר שם בצ"י. ונחב כצרכ"י ז"ל וז"ל עתה נחפשע המנהג בגללוהינו לברך ז"ה ברכה עפ"י כהני האר"י ז"ל כי אף דקבלנו כוראות מרן ז"ל קים לן דאלמלא מרן אף הוא ראה דעת קדוש האר"י ז"ל גם הוא יודע לברכה עכ"ל. הא לך צ"היא דברי כצרכ"י לדעת מרן ז"ל דאע"ג דצ"י נחב לדעת הרמב"ם והסמ"ג והרוקח אין לברכה אילו ס"ה הוא דברי האר"י ז"ל ס"ה מצרכה ולא חייב לסב"ל נגד האר"י ז"ל. וכ"כ הרב בן איש חי פ' בראשית אות יו"ד ופ' וישב אות ה' דכנגד סברה רבינו האר"י ז"ל אין לומר ספק ג"כיה להקל. וכן נכנו העולם שלא לחוש לספק ברכות נגד דברי האר"י ז"ל דבענין ברכות של שחרית אם לא נחייב בהם יש פלוגתא בזה אם יברך כמבואר בס"י מ"ו סצ"י ח' ונכנו העולם לברך כדברי האר"י ז"ל בשער סכו"י דף א' ע"ג שכח שכולם חייב אדם לברכה בכל יום אף על פי שלא נתחייב בהם יעו"ש. ויחבאר ע"ד לקמן ס"י מ"ו צ"ד :

זוהר פרשת פנחס דף רלא ע"ב

ביומי דר"ה מתקנין בי דינא כורסייא למלכא למידן כל עלמא וישראל עאלין בקדמיתא כדינא קמיה דליפוש רחמי (ס"א קמי דליפוש רוגזא), תנן ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו, יום ביומו מאי הוא אלא הני תרי יומין דר"ה אמאי תרי יומין בגין דאינון תרי בי דינא דמתחברין כחדא, דינא עלאה, דאיהו קשיא כדינא תתאה דאיהו רפיא ותרואיהו משתכחי, ועל דא לא ידעי הני בבלאי רזא דיבבא ויללותא ולא ידעי דתרואיהו אצטריכו, יללותא דאיהו דינא תקיפא, תלת תבירין דאיהו דינא רפיא, גנוחי גנח רפיא אינון לא ידעי ועבדין תרואיהו ואנון ידעינן ועבדינן תרואיהו (ס"א ועל דא רזא דיבבא ויללה ותרואיהו אצטריכו הני בבלאי אינון לא ידעי ועבדין תרואיהו) וכלא נפקין לארה קשומ,

זוהר חדש – תיקונים

מסמרא דאימא אינון הויות באמצע כמה דאוקמוה והא איתמר. ובגין דלא בקיאיין אלין דדרא בתראה שויין תרי זוגין דתפלין מספיקא דלא ידעין ברזא דא (דתרואיהו אצטריכו).

זוהר – רעיא מהימנא פרשת פנחס (דף רנח ע"א)

תפלין דיליה כסדר ידו"ד דאיהו קדש לי, והיה כי יביאך, שמע והיה אם שמוע, אבל בעלמא דאתי הויות באמצע דאינון ה' ה' ובג"ד אמר הנביא (ירמיה ט) בזאת י"תהלל ה"מתהלל ה"שכל ו"ידוע אותי כי אני ידו"ד ובג"ד אוקמוה מארי מתניתין דאית ברישא אתר לאנחא תרי זוגי דתפלי,

שו"ת התם סופר חלק א (אורה חיים) סימן נא

ויפה כ' פר"מ על שכנגדו שהביא מכתבי האר"י וכ' עליו פר"מ עם נעלמים לא אבוא יפה דיבר, וכן אני אומר כל המערב דברי קבלה עם ההלכות הפסוקות חייב משום זורע בלאים פן תוקדש המלאה הזרע אשר תזרע, ולעומת זה המערב ספרי הגיון עם דברי תורה עובר על חורש שור וחמור יחדיו ואם הוא מנהיג ישראל מנהיג בכלאים.

פרק א

תשס"ג

השכמת הבקר ^{אוצר החכמה}

(א) המנהגים והדינים אשר הנהיג אדמו"ר בהסדור הכריע כמה דברים נגד השו"ע שלו. ומבואר בשו"ת דברי נחמיה חאו"ח סימן כ"א ושו"ת אדמו"ר צ"צ ז"ל סימן י"ח אות ד' שיש לנהוג כהסדור מפני שהסדור חובר באחרונה עכ"ל. והנה יגעתי ומצאתי בכל פרט ופרט להבין דבריו הק' ומקורם ומצאתי שזה דלא כיש טועים לומר שבעת שחבר הסדור חזר מדבריו שבשו"ע. רק ע"ד ששמעתי מפי הרה"ג החסיד המפורסם ר' הלל פאריטשער זי"ע אשר פעם אחד שאלו את אדמו"ר הזקן איך יש לנהוג בדבר שהמקובלים מחולקים עם הפוסקים. והשיב אדמו"ר מסתמא יש לנהוג כה- מקובלים. ושאלו אותו הלא הוא בעצמו בשו"ע שלו (סימן כ"ה סעיף כ"ח) כתב שיש לילך אחר הפוסקים. והשיב כן כותבים הפוסקים (ובשו"ע נמשך אחר הפוסקים) אבל המקובלים כותבים לילך אחר המקובלים נגד הפוסקים (שהכריעו נגד המקובלים. וזה לא יצוייר שהמקובלים יהיו נגד התלמוד (או הפוסקים שלמדו דבריהם מן הגמ' שבזה כל ישראל שוים) כמבואר בשו"ע סימן ס"ח) ע"כ שמעתי. וכן הוא בשערי תשובה סימן כ"ה ס"ק י"א בשם הרדב"ז והחכם צבי. וזהו טעמו שחבר אדמו"ר מהדורא תנינא על השו"ע להכריע כהמקובלים. רק אנחנו לא זכינו לראות מן המהדורא תנינא רק הארבעה סימנים הראשונים (כמ"ש בהתחלת השו"ע ד"ה זאת מצאנו) ואת הסדור חבר ג"כ ע"ז הדרך. העולה מזה שאין לתמוה על הסתירות שמן הסדור להשו"ע ואלו ואלו דא"ח.

כבוד ידידי ורב חביבי הרב הגאון המפואר ומופלג מאד עוסק במלאכת הקודש כש"ת מו"ה יששכר דוב גאלדשטיין שליט"א, מנהיג לעדתו בירושת"ו. אהדשה"ט ושלום תורתו.

יקרת מכתבו קבלתי ואשר שאל בלשון אחד בתשובת ח"ס או"ח סוס"י נ"א, שכתב וכן אני אומר כל המערב דברי קבלה עם ההלכות הפסוקים חייב משום זורע כלאים פן תוקדש המלאה אשר תזרע, ולעומת זה המערב ספרי הגיון עם ד"ת עובר על חורש בשור וחמור יחדיו וכו', וכב' כ' בשם תשובת מנחת אלעזר ח"ב סי' ע"ח, שהרעיש ע"ז דחם ל"י להח"ס להיות כוונתו כפשוטו, והביא מדברי המג"א והב"י שמלאים דברי זוה"ק וכתבי האר"י ז"ל למנהג ולהלכה, אלא במחכ"ת פלטה קולמסו של הח"ס, ודבר רק דרך צחות משום סיפא דהרעיש על דברי הגיון ע"כ, ובצדק כ' כ"ת שאין דברי הח"ס מוכיחים כן, דכל גוף דבריו לא באו אלא להשיב לשכנגדו שהביא מדברי האר"י ז"ל, ושאל דעתי העני' בזה. אני באמת איני כדאי וגם זמני מוגבל, ומ"מ אשיב בקצור הנלענ"ד בזה.

ואען ואומר שדברי הח"ס קלורין הם לעינים וכתובים ביסודות החכמה ובמחכ"ת הגה"צ המשיג דברי מרן פשוטים, דלא רק בתורת הנגלה והנסתר אסור לערבב, אלא גם בתורת הנסתר עצמו, וז"ל של הגה"ק הרמ"ק בהקדמתו הנפלאה של ספה"ק פלח הרמון כאשר דבר שם בדרכים השונים בחכמה זו כתב תו"ד וכשם שאסור ונמנע לצרף ולערבב פשטי הקמחי עם הפרדס אלא טוב אשר נאחו בזה וגם מזה אל תנח ידינו האי כי אורחי' והאי כי אורחי' כך אסור ונמנע לצרף ולערבב חכמת האר"י ז"ל לא מיני' ולא מקצתה עם ספר הזה וכל דכוותי' ועל דבר זה נכרת ברית ע"כ ע"ש עוד והטעם כ' כי הרמ"ק ז"ל דרש כל ימיו בעולם אחר והאר"י ז"ל דרש כל ימיו בעולם אחר גבוה ואסור לערבבם כשם שאסור לערבב הפשט עם הנסתר יעש"ה.

וע"כ נלענ"ד כלל גדול בזה, דודאי במקום שהקדמוני' ע"י ידיעתם גם בקדושת תורת אמת יהבו טעמא לתורת הנגלה או נתנו טעם עפ"י הקבלה למצוה ממצות התורה, או שע"י ידיעתם באורות הזוה"ק והקבלה הנהיגו איזה הנהגה טובה, בזה אנו מצווים ועומדים לשמוע דבריהם כי חכמי אמת הם, ומזה המין הוא שהבית יוסף באו"ח וכן המג"א מלאים על כל גדוניהם, ומזה המין הוא מש"כ הח"ס בעצמו בתשובתו יו"ד סו"ס רפ"ז בענין החקירה אם יש באילני סרק משום הרכבת כלאים ונטה לאיסור עפ"י דברי הרמב"ן בתורת אמת דטעם כלאים משום דמערבב כחות של מעלה וזה שייך באילני סרק יע"ש כזה וכיו"ב גם שאנשי האמת קבעו דבריהם על ענין זה עצמו, ומזה כל הפוסקים מלאים, אבל מי שלקח איזה הקדמה מכתבי האר"י ז"ל אשר שגבה מאתנו באיזה עולם היא נשנית ובאיזה מצב מהעולמות, ומפרש בזה הלכה פסוקה או מצוה ממצות התורה אשר לו היינו יודעים פנימיות המצוה או ההלכה, הי' פנימיותה באור אחר ומעולם אחר לגמרי, אלא שאנו כעוורים הממששים באפלה, א"כ מערב הוא כחות עליונים, שהוא טעם הכלאים כמש"כ רבינו הרמב"ן וח"ס הנ"ל, והרי הוא זורע כלאים ממש, ודברי מרן ז"ל נאמרו בזה בדיוק עצום אין בהם נפתל ועקש, ודייק וגרים הח"ס לכתוב כעין זריעת כלאי הכרם שהוא תערובת היתר בהיתר טהור בטהור, משא"כ המערב דברי הגיון והשכלה בתוה"ק, הלא הוא כמערב טמא בטהור, שור וחמור יחדיו כלשונו הק". אעפ"י שרחוק אני מלהיות בקי בענינים הנ"ל, מ"מ הדברים מצד עצמם מוכיחים והם ברורים.

והרני דושי"ת ומברכו להיות חפץ ה' מצליח בידו כאות נפשו היקרה ונפש ידידכם מצפה לחסדי ה'.

ב) ועכ"פ גם להמג"א שהוכיח מהש"ס, שזה לפמ"ש רש"י כנ"ל, הוי כמחלוקת הפוסקים שהוזהר מכריע, שרק בכה"ג שהוזהר נגד הש"ס כתב בדברי המודות בברכות בפרק הרואה סוף אות ע"ז דשבקינן לדברי הוזהר ואולינן בתר גמ' דידן, אבל כשהפוסקים מחולקין הקבלה מכרעת כמ"ש בכנה"ג [ויו"ד סוף ח"ד בכללי הפוסקים סי' א'] והאריכו בזה, ועיין ב"י או"ח סי' ל"א, ובסימן קמ"א ושם בדרכי משה חלק עליו, ומ"מ התחיל שאין הכרח בדברי הוזהר עיין שם, ובמשאת בנימין סימן ס"ב דהוזהר מכריע נגד כל הפוסקים וק"ו בדאיכא רבוותא טובא שמסכימים להוזהר עיין שם, ובח"צ סי' ל"ו דמ"מ במחלוקת בין הפוסקים נכון לסמוך על הכרעת הוזהר, ומביא הך תשובה ל"ו שברדב"ז, ומ"מ בתשובה א' כתב כיון שהוא פלוגתא (ר"ל בין הפוסקים) דברי הקבלה יכריעו עיין שם, והובא גם בשע"ת סי' כ"ה סק"א.

ושמעתי מהגה"ק מנאסויד זצ"ל שהך דאולינן כש"ס דילן נגד הוזהר הוא כענין אין משגיחין בבת קול, וזה כשמנגד להלכה, כמ"ש התוס' בב"מ דף נ"ט ע"ב ד"ה לא וכו' שבא לחלוק על ד"ת עיין שם, ובתוס' יבמות דף י"ד ע"א ד"ה ר"י, וזה שבש"ס תא שמע ובוזהר תא חזי, אבל במחלוקת הפוסקים שגם בנגלה יש מקום להך דינא שוב אינה בגדר תורה לא בשמים היא, שבכה"ג הלכה כבת קול. ולפענ"ד בתא חזי שהוא ענין ראייה ונבואה, כמ"ש [שמואל א' ט' ט"ז] כי לנביא היום יקרא לפנים הרואה. ויש לפרש בזה [שמות כ' ט"ז] וכל העם רואים את הקולות, לרמוז לקבלת הנגלה והנסתר יחדיו ודו"ק.

לקוטי שיחות, ח"ד

וילך

אונטערשייד צווישן איין אָרט און אַ צווייטן, אַז מען פסק'נט און מ'פירט זיך לויט די פוסקים פון דעם אָרט, וואָרום „אלו ואלו דברי אלקים חיים" — איז דער טעם אויף דעם, ווייל די תורה איז געגעבן געוואָרן צו ווערן גע'דרש'נט „בכלל ופרט ופרטי פר- טיות", פֿאַר יעדער נשמה פרטית פון אידן וואָס איז מושרש אין דעם פרט פון תורה¹, און יעדער איד דאַרף זיך פירן לויט דעם חלק אין תורה, אין וועלכן זיין נשמה איז מושרש.

די זעלבע זאך און נאָכמער איז בנוגע פרטי חובת הלבבות, די עבודה פנימית פון אהבה ויראה, אַז אין דעם זיינען פֿאַראַן אַ סך חילוקים², און יעדער איינער האָט זיך זיין שער, דורך וועלכן ער דערהויבט זיך און פֿאַרבינדט זיך מיט אלקות.

אויפן פסוק „לקוח את ספר התורה הזוה" זאָגן רז"ל¹, אַז משה רבינו האָט אָנגעשריבן בכתב ידו דרייצן ספרי תורה, צוועלף פֿאַר די צוועלף שבטים, און איין ספר תורה וואָס זאָל זיך געפינען אין ארון, „שאם יבקש לזיף דבר שיהיו מוצאים אותה שבא- רון" (אַז אויב מ'זועט זוכן צו פעלשן אַ זאך (אין דער תורה) זאָל מען אַרויסנעמען אַט-די וועלכע איז אין ארון).

תורה איז אַ נצחית און אויך די סיפורים פון תורה זיינען נצחיים און הוראות פֿאַר אַלע דורות. די הוראה פון דעם געבראַכטן מאמר רז"ל איז:

דאָס וואָס בנוגע געוויסע פרטי די- נים און בפרט מנהגים איז פֿאַראַן אַן

(1) דב"ר ט, ט. שוח"ט צ ושי"ג. הובא בהקדמת הרמב"ם לספרו.

***

וועלכן שורש מען איז שייך — דארף מען גיין דורך דעם שער הכללי.

דעם אלטן רבי'ן האָט מען אויסגע-קליבן⁽⁴⁾ און ער האָט מחבר געווען דעם שו"ע, מברר זיין די הלכות אין גליא דתורה; מייסד געווען תורת חסידות חב"ד, אין פנימיות התורה ודרכי העבודה; און מברר געווען דעם נוסח התפלה, אַ נוסח כללי צוגעפאַסט פאַר יעדער אידן⁽⁵⁾ — וואָס די אלע דריי ענינים זיינען צוגעפאַסט פאַר אלע אידן און פאַר יעדער אידן — און דורך זיי קען באַ יעדערן דורכגיין אלע העלאות (בתפלה) און אלע המשכות (אין תורה און דורך תורה).

ויהי רצון, אַז מען זאל גיין אין דעם דרך הסלולה וועלכן מען האָט פאַר אונז אויסגעטראָטן, און מען זאל עס מפיץ זיין צו אלע אידן (אויך עניני השולחן ערוך און נוסח התפלה גייען אַריין אין הפצת המעיינות), און מיר האָבן די הבטחה, אַז דורך הפצת המעיינות חוצה וועט זיין דער קא אַתי מר, דא מלכא משיחא, בקרוב ממש.

(משיחת ש"פ נצו"י תשס"ו)

דאָס איז אַבער נאָר בנוגע פרטים, און נאָר געוויסע פרטים.

און אַזוי ווי אין דעם ענין פון תפלה, איז דאָך ידוע אַז די פאַר-שידענע נוסחאות התפלה נעמען זיך דערפון וואָס "י"ג השתחויות היו במקדש נגד י"ג שערינו שנרמזו לעתיד אי"ה" — די צוועלף שערים פאַר די י"ב שבטים "שער ראובן וגו'" און דער דרייצנטער שער איז דער "שער הכולל" פאַר אלע שבטים, דער נוסח התפלה וואָס איז פאַר אלע אידן גלייך. און הגם אַז ס'איז פאַראַן אַ מעלה אין די שערים הפרטים פאַר יעדן שבט באַזונדער און אין דער צייט ווען ס'איז געווען באַוואוסט צו אלעמען צו וועלכן שבט וועלכער יעדער איד באַלאַנגט איז געווען בעסער אַז יעדערער זאל אַריינגיין גיין דורך זיין שער... אַבער בזמן הזה ווען מ'ווייסט ניט די שבטים (איז בע-סער אַז אַפילו די וואָס ווייסן יאָ זייער שבט ווי כהנים ולוויים) זאָלן אַריינגיין דורך דעם שער הכולל — וואָס דאָס איז דער נוסח וואָס דער אַריז"ל האָט מתקן געווען⁽⁶⁾.

על דרך זה איז אויך אין תורה, סיי גליא דתורה, סיי פנימיות התורה — צוליב דעם וואָס מען ווייסט ניט צו

(4) ראה הקדמת בניו להשו"ע.

(5) ראה בבית רבי ח"א, פ"י: כשסדר סידורו היו לפניו ששים סידורים מנוסחאות שונות וקיבץ סולת נקי מכלם.

(6) לקו"א להה"מ ממעזריטש (בהוצאת קה"ת סקל"ג) הובא בהקדמת שער הכולל.